

Velení vojskům a štábní práce

T – 8

Význam, tvorba a použití standardních operačních postupů (SOP) pro velení a řízení bojové jednotky

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Operační program Vzdělávání pro konkurenceschopnost

Název projektu: Inovace magisterského studijního programu Fakulty ekonomiky a managementu

Registrační číslo projektu: CZ.1.07/2.2.00/28.0326

Vzdělávací cíle přednášky:

- objasnit studentům charakteristiku a účel standardních operačních postupů (SOP) v boji,
- v souladu se STANAG 2467 naučit studenty obsah (společná témata v NATO) pro zpracování SOP u bojové jednotky.

Obsah přednášky:

Úvod

1. Doktrína a postupy
2. Stálé operační postupy (SOP)
3. Společná témata pro zpracování SOP (STANAG 2467)

Závěr

Úkoly do samostudia (pro samostatnou práci)

Literatura k tématu:

1. Pub-53-01-1 *Velení a řízení v operacích*. Vojenská publikace. Vyškov: SpD-ŘeVD, 2006. 212 s.
2. ČERNÝ, J., HRŮZA, P., JAROŠ, V. *Systém velení a řízení v operacích*. Brno:, 2011, 139 s. ISBN 978-80-7231-836-0
3. Pub-53-01-3 *Štábní práce v operacích, 2. část – Hlavní zásady tvorby stálých operačních postupů, operačních (bojových) dokumentů a hlášení*. Vojenská publikace. Vyškov: SpD-ŘeVD, 2008. 319. s
4. STANAG 2467 *Common Subjects for Formation Standing Operating Procedures. Společná témata pro tvorbu stálých operačních postupů*. Brussels: NATO Standardization agency, 2004. 9 s.
5. *Taktická doktrína*. Institut doktrín, Vyškov. 2015.

Úvod:

Důležitým požadavkem je proto sladění národních zájmů ČR se spojeneckými (koaličními) zájmy a **dosažení odpovídající úrovně standardizace doktrín, operačních postupů a výzbroje AČR s ozbrojenými silami členských států NATO.**

1. Doktrína a postupy:

Standardizace stálých operačních postupů (SOP), operačních a bojových dokumentů a hlášení vytváří podmínky pro uplatňování velitelské pravomoci a realizaci účinného systému velení a řízení příslušné jednotky v závislosti na typu operace (boje), zvláštnosti úkolu, organizaci, zkušenostech a připravenosti štábů a vojsk, dosažených operačních schopnostech, technických možnostech prostředků velení atd.

Mnohonárodní spolupráce však přináší i problémy, které negativně ovlivňují plnění úkolů v operaci. Různá národní omezení pro použití sil mohou snížit přínos jednotlivých jednotek.

1. Doktrína a postupy:

Tyto negativní vlivy mohou být sníženy přijetím společné doktríny, společnou přípravou na konkrétní podmínky a **využíváním společných postupů**.

Doktrína obvykle stanoví základní principy, podle kterých se řídí činnost ozbrojených sil při plnění dlouhodobých úkolů.

Postupy jsou standardní a detailní kroky, které popisují jak splnit úkol.

Postupy mohou být zdrojem zvýšení efektivity jednotky.

Postupy lze aplikovat pouze na rutinní a mechanické úkoly.

Postupy popisují rutinní činnosti a tím zabraňují opakujícím se rozhodnutím (například jak plánovat, jak reagovat na jednotlivé činnosti, jak zpracovat bojový dokument,....).

Postupy jsou využívány zejména tehdy, když lidé přestávají být z jakýchkoli důvodů schopni plnit své povinnosti.

1. Doktrína a postupy:

- ✓ *Zpracované postupy nepostihují všechny situace, které mohou nastat.*
- ✓ *Může dojít k takové situaci, jejíž vyřešení bude vyžadovat specifickou činnost.*
- ✓ *Velitel, pokud je schopen relativně snadno přenést tuto situaci na zpracované postupy, učiní tak.*
- ✓ *Je na jeho zvážení, zda začlení takto zpracované postupy do stálých operačních postupů nebo doktrín.*

2. Stálé operační postupy (SOP - Standing Operating Procedure):

Terminologický slovník pojmů a definic NATO AAP-6 definuje pojem stálý operační postup takto:

Stálý operační postup (*Standing Operating Procedure*) je „Soubor instrukcí týkajících se těch vlastností operací, které tvoří přesný a standardizovaný postup, aniž by ztratily na účinnosti. Tento postup se používá, pokud není stanoveno jinak“.

2. Stálé operační postupy (SOP - Standing Operating Procedure):

Stálé operační postupy (dále jen SOP) :

- standardizují **metody a postupy** za účelem zvýšení efektivnosti a flexibility ve velení a řízení i v jednotlivých činnostech u jednotky
- SOP mají nezastupitelnou úlohu **pro zajištění efektivního systému velení a řízení,**
- velitelé (štáby) jednotek a úkolových uskupení vyčleněných do mnohonárodních sil **se připravují a cvičí své podřízené podle zpracovaných SOP**

2. Stálé operační postupy (SOP - Standing Operating Procedure):

ZÁSADY TVORBY A POUŽITÍ SOP:

SOP standardizují běžné a opakující se činnosti, do kterých není nutné angažovat velitele:

- ✓ tvorbu SOP obvykle řídí velitel jednotky (u štábů náčelník štábu příslušného velitelství),
- ✓ obsahovou náplň zpracovávají u jednotek velitele a jejich orgány velení, u štábů příslušní náčelníci oddělení nebo skupin podle své odbornosti,
- ✓ **SOP se zpracovává za řízení velitele na základě SOP nadřízeného,**
- ✓ **SOP nenahrazuje nedostatky ve vedení a provádění přípravy velitelů a štábů a ve vycvičenosti vojsk.**

SOP schvaluje velitel jednotky (na útvaru a brigádě velitel a náčelník štábu.

3. Společná témata:

*V červenci 2003 byl pro potřebu ozbrojených sil NATO vyhlášen **STANAG 2467 Společná témata pro tvorbu stálých operačních postupů**, jehož cílem je standardizovat **názvy témat** obsažených v SOP používaných v národních a mnohonárodních silách.*

Cílem STANAG 2467 je pro potřebu ozbrojených sil NATO standardizovat názvy témat obsažených ve standardních operačních postupech (SOP) používaných v národních a mnohonárodních silách od stupně brigáda do stupně armádní sbor.

3. Společná témata:

SOP používané ozbrojenými silami NATO by měly minimálně obsahovat informace týkající se následujících témat:

- a) *Hodnocení velitele, záměr operací a formulace úkolu;***
- b) *Velení a řízení;***
- c) *Informační operace;***
- d) *Vojenské zpravodajství;***
- e) *Operace;***
- f) *Palebná podpora;***
- g) *Ochrana;***
- h) *Administrativa a logistika.***

3. Společná témata:

SOP používané ozbrojenými silami NATO by měly minimálně obsahovat informace týkající se následujících témat:

- a) *Hodnocení velitele, záměr operací a formulace úkolu;***
- b) *Velení a řízení;***
- c) *Informační operace;***
- d) *Vojenské zpravodajství;***
- e) *Operace;***
- f) *Palebná podpora;***
- g) *Ochrana;***
- h) *Administrativa a logistika.***

Závěr- dotazy

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Úkoly do samostudia (pro samostatnou práci)

- prostudovat studijní pomůcku Pub- 53-01-3 na straně 2-9,
- prostudovat STANAG 2467 (celý)
- do zahájení následující výuky splnit úkoly kurzu v MOODLe,